

Förstudie

Green Innovation Park Skara

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Sparbanken Skaraborg

SLU HOLDING
green innovations to life

Innehållsförteckning

Slutrapport Förstudie Green Innovation Park (GIP) Skara	4
Inledning.....	4
Sammanfattning.....	4
Förstudiens konklusion.....	5
Bakgrund	5
Syfte.....	6
Huvudmål med förstudien	6
Delmål i förstudien	6
Målgrupper.....	6
Förväntat resultat vid projektavslut.....	7
Förväntat resultat (från ansökan)	7
Positiva utfall (från ansökan).....	7
Förväntade effekter på lång sikt (från ansökan)	7
Kopplingar till regional och nationell utveckling.....	8
Västra Götalandsregionens utvecklingsstrategi 2021-2030 (RUS).....	8
Program stärka innovationskraften.....	9
Insatsområden inom program stärka innovationskraften	10
Skaraborgs kommunalförbunds delregionala utvecklingsstrategi (DRUS).....	11
Genomförda aktiviteter.....	12
Sammanfattning av genomförda aktiviteter i förstudien	12
Kvantitativ undersökning i sammandrag.....	13
Enkätfabrikens slutsatser/sammanfattning av svaren.....	14
Det finns ett stort intresse för en innovationsplats	15
En stor andel av tillfrågade företagen skulle vilja ta en aktiv del i en innovationsplats	15
Positivt innovationsklimat med utvecklingsmöjligheter	16
Behov av bl. a nationellt nätverk, samverkan och utbildningsmöjligheter.....	16
Gemensam kraftsamling behövs för ett än starkare kluster	17
Kvalitativ undersökning.....	17
Studiebesök	19
Uppsala Green innovation Park.....	19
Agro Food park	19
Presentation av Krinova – fokus på hur skapas en innovativ miljö och finansiering	21
Presentation av Vreta kluster.....	21
Analys	22
Underlag för gap-analys	22

Modell för Green Innovation Park Skara.....	24
GIP i Skara skulle kunna bidra med delar av det som klustret i Danmark gör	25
Tjänsteinnehåll i ett förstärkt kluster där GIP kan bidra	26
SWOT Green Innovation Park Skara	26
Resultat utifrån mål och delmål	27
Delmål.....	27
Svar på förväntat resultat:.....	29
Positiva utfall av förstudien.....	29
Förstudien kartlägger och får till en väl sammansatt och engagerad grupp med samverkanspartners	29
Förstudien identifierar nyckelaktiviteter som kan utgöra basen för en trovärdig plan för ett genomförandeprojekt samt en väl förankrad långsiktig idé om finansiering	29
Intressenterna involveras, är engagerade och bidrar till att få fram en bra förstudierapport	30
Förstudiens samlade intryck och nästa steg	30

Slutrapport Förstudie Green Innovation Park (GIP) Skara

Ärendeid: 20356074

Stöd ur den Europeiska regionala utvecklingsfonden till ovan angivet projekt.

Inledning

En GIP kan beskrivas som en mötesplats mellan akademi och näringsliv med en företagspark med hållbarhet som profil, men också en plats att nyttiggöra grön forskning på. En GIP är en s.k. innovationshub med bl. a coworkingspace, företagspark och samverkansplats med placering vid SLU. Konceptet GIP finns idag etablerat sedan 2018 i Uppsala och 2021 i Alnarp. Det är en fysisk arena för samarbeten mellan företag/organisationer och akademien. Genom att underlätta för kunskapsmöten – där behov av kunskap kan möta tillgång på kunskap – så syftar innovationsparken till att fler gemensamma projekt ska inledas, med det långsiktiga målet att fler produkter och tjänster för en hållbar framtid utvecklas vilket blir till nytta för samhället. Denna förstudie handlar om att se på förutsättningarna för att etablera en Green Innovation Park vid SLU i Skara. Förstudieansökan bedöms ligga i linje med det regionala utvecklingsarbetet i Västra Götaland och Halland.

Tillväxtverket har bedömt att projektet ska beviljas stöd av följande skäl: Förstudien bedöms uppfylla de grundläggande förutsättningarna för att kunna leda till ett eventuellt framtida genomförandeprojekt inom ramen för regionalfondsprogrammet för Västsverige.

Sammanfattning

Den gröna näringen står inför stora behov av förändring och utveckling. En stor del av våra koldioxidutsläpp kan spåras tillbaka till livsmedelskedjans olika skeden och behovet för en betydande minskning av dessa är akut. Stora förändringar kommer att krävas av näringen och som del i detta behövs nya tillvägagångssätt och en stark drivkraft - här behövs innovation och samverkan på olika sätt mellan näring, akademi och övriga samhället. Satsning på innovation och grön näring är prioriterat område såväl för region, delregion och Science Park Skövde som håller på att etablera ett inkubatorspår för grön näring. Förstudien ska genomföra en bred och välbeskrivande kartläggning över aktörer och förutsättningar för en framgångsrik etablering av Green Innovation Park i Skara. Undersöka möjligheterna att stärka SME-företag och deras konkurrenskraft. Bidra till att skapa ett centrum för gröna näringar i Skaraborg. Förstudien ska mynna ut i ett beslutsunderlag för att kunna gå vidare med ett genomförandeprojekt för en etablering av Green Innovation Park i Skara. En viktig målgrupp är SME-företag som vi bedömer kan bidra till innovationer och hållbarhetsomställning inom den gröna näringen och underlätta vardagen för primär- och sekundärproduktion. Vissa av dessa SME-företag kanske inte ens har koppling till primär- och sekundärproduktionen i dagsläget. Det är företag som skulle kunna utvecklas i samverkan med nedanstående intressenter genom en innovationsplats. Målgrupper i sammandrag:

- Innovativa små- och medelstora företag
- Samarbetsorganisationer, både offentliga och privata
- Ekosystemet för innovationsfrämjande
- Forskare och studenter i Västsverige

Utöver dessa aktörer bedömer vi även att stora aktörer och aktörerna inom livsmedelsindustrin i området är viktiga då de kan attrahera bolag inom t ex tech- och foodtech.

De planerade aktiviteterna har innefattat intervjuer med intressenter och SME-företag, studiebesök hos andra GIP och innovationsplatser, olika möten för dialog och förankring, utredning/analys. De flesta av aktiviteterna i förstudien har genomförts i stort sett enligt plan. Undersökningarna har visat

att det bland företag finns ett stort intresse för en innovationsplats och att en stor andel av de intervjuade företagen har svarat att de troligen skulle vilja bli en aktiv del av en sådan innovationsplats för utveckling av gröna näringar. *De tjänster de främst är i behov av är:* Tillgång till nationellt nätverk, att samverka med forskare/startups och organisationer i miljön, utbildningsmöjligheter, hjälp med projektansökningar, regionala nätverksträffar samt lyssna på föreläsningar. Sammanfattningen av den kvantitativa undersökningen får till stora delar stöd i den kvalitativa undersökningen. En stärkt framtida innovationsplats kan innebära kunskapsutbyte, kompetensutveckling och möjliga projekt. Det är en plats dit man kan vända sig om man vill utveckla sig eller sin verksamhet mot grön näring och det handlar om att bortse från konkurrens och att dela med sig.

Några respondenter bedömer att det kan finnas risker som t ex risk för parallella spår, att det inte bygger på det som redan finns och "mycket snack och lite verkstad". Det finns mycket samverkan mellan näringen och SLU redan. Någon respondent bedömer att man överskattar fysisk placering och underskattar processtyrning. Det handlar om att ge rätt support till rätt plats. De olika studiebesöken och benchmark av andra innovationsplatser gav olika insikter om hur en innovationsplats kan organiseras och finansieras. Skillnaden mellan ett företagshotell och den kreativa platsen där man delar mer än bara ytor och kaffemaskin har blivit väldigt tydlig. På en innovationsplats finns ett värdskap med omhändertagande och en sorts "pay it forward kultur" där medlemmarna känner sig välkomna, får service, deltar i event, samverkar och på olika sätt bidrar till varandras verksamheter.

Förstudien har, baserat på undersökningarna och med stöd av annan information, genomfört en enkel gap-analys och i den identifierat möjliga utvecklingsområden (gap). Dessa områden behöver förankras, kompletteras och analyseras i ansökan till en framtida GIP. Delar av dessa gap kommer att vara nyckelaktiviteter för att få till ett bra genomförandeprojekt. Förstudien har även utvecklat en idé om vilket tjänsteinnehåll en GIP i Skara skulle kunna ha.

Förstudiens konklusion

Intresset för förstudien är mycket stort och engagerar många och har fått god accept inte minst från SME-företag och många offentliga aktörer. Flera intressenter ser ett större projekt framför sig än vad som var den ursprungliga tanken med förstudien. För att få till ett starkt genomförandeprojekt bedömer projektledningen att det behövs mer tid till förankring och anpassning för att långsiktigt hitta rätt målbild och innehåll. Förstudien visar också ett beroende mellan delmålen och att delmål fyra behöver uppfyllas för att övriga delmål ska nås. Projektledningen rekommenderar fortsatt arbete med en kompletterande del, med annan finansiering, efter förstudien för att få fram en tydligare målbild. Målbilden behöver anpassas och förankras bättre med ett fåtal nyckelintressenter samt att det tydligt framgår att en GIP ska förstärka och komplettera befintliga strukturer och organisationer i innovationssystemet. Det är projektledningens uppfattning att innehållet i förstudien kommer att ligga till grund för en stark ansökan för finansiering av ett genomförandeprojekt på sikt.

Bakgrund

Den gröna näringen står inför stora behov av förändring och utveckling. En stor del av samhällets koldioxidutsläpp kan spåras tillbaka till livsmedelskedjans olika skeden och behovet för en betydande minskning av dessa är akut. Stora förändringar kommer att krävas av näringen och som del i detta behövs nya tillvägagångssätt och en stark drivkraft. SLU har en nyckelroll i att bidra till att driva den gröna näringen och livsmedelsindustrin mot mer hållbara nivåer genom forskning och nya innovationer på olika plan. SLU är mycket aktivt i denna frågeställning och levererar kontinuerligt nya rön från forskningen som bidrar till mer hållbara näringar. Som komplement till nya forskningsrön så behövs det dock drivkraft att implementera dem, att utveckla nya affärsmodeller och nya företag för

att verkligen driva förändringen i hamn. Utöver resultaten från forskningen tror vi därför att den entreprenöriella drivkraften hos våra forskare och avnämare i form av SME-företag är viktiga i den omställning som näringen, och samhället, står inför. Green Innovation Park är en innovationshub med bl. a coworking space, företagspark och samverkansplats med placering vid SLU. Konceptet GIP finns idag etablerat sedan 2018 i Uppsala och 2021 i Alnarp. Det är en fysisk arena för samarbeten mellan företag, organisationer och akademien. Genom att underlätta för kunskapsmöten där behov av kunskap kan möta tillgång på kunskap så syftar innovationsparken till att fler gemensamma projekt ska inledas, med det långsiktiga målet att fler produkter och tjänster för en hållbar framtid utvecklas vilket blir till nytta för grön näring och hela samhället. <https://www.greeninnovationpark.se/>.

Syfte

Genomföra en förstudie för möjlig etablering av Green Innovation Park Skara som kan bidra till en revitalisering av området och ett förstärkt kluster för gröna näringar i Västsverige.

Huvudmål med förstudien

Förstudien ska genomföra en bred och välbeskrivande kartläggning över aktörer och förutsättningar för en framgångsrik etablering av Green Innovation Park i Skara. Undersöka möjligheterna att stärka SME-företag och deras konkurrenskraft. Bidra till att skapa ett centrum för gröna näringar i Skaraborg. Förstudien ska mynna ut i ett beslutsunderlag för att kunna gå vidare med ett genomförandeprojekt för en etablering av Green Innovation Park i Skara.

Delmål i förstudien

1. Hur ser en optimal mix av samverkanspartners ut och hur kan de tillsammans utforma ett konsortium med ambitionen att söka medel för ett genomförandeprojekt?
2. Vilka nyckelaktiviteter ingår i planen för ett genomförandeprojekt och hur kan GIP långsiktigt finansieras?
3. På vilket sätt kan befintliga lokaler användas på kort sikt samt hur kan campusområdet i Skara vidareutvecklas över tid?
4. På vilket sätt skapas en tydlig accept och stöd från intressenterna i förstudierapporten?

Målgrupper

Den primära målgruppen är företag som vi bedömer kan bidra till innovationer och hållbarhetsomställning inom de gröna näringarna och underlätta vardagen för primär- och sekundärproduktion. Det är företag som skulle kunna utvecklas i samverkan genom en innovationsplats. Det kan också vara företag som på något sätt indirekt kan bidra till utveckling genom att vara s.k. "service providers" som då levererar tjänster till företag med koppling till innovationsplatsen – t ex affärs- och redovisningsföretag eller specialister t ex med kompetens inom kommunikation runt grön näring.

- Innovativa små- och medelstora företag inom/eller med möjlig koppling till grön näring t.ex. livsmedelsindustri, tech, agtech, hästföretagande samt företag som levererar till lant- och skogsbruk.
- Samarbetsorganisationer, både offentliga och privata. Dessa organisationer är viktiga för att de på olika sätt kan bidra till utvecklingen av en innovationsplats.
- Ekosystemet för innovationsfrämjande.
- Forskare och studenter i Västsverige.

Det regionala och lokala innovationsstödssystemet är viktigt att möta samt att bedöma hur en GIP bidrar till att knyta ihop befintligt ekosystem och nätverk för innovationsfrämjande aktiviteter. Utöver dessa aktörer bedömer vi även att de stora aktörerna inom livsmedelsindustrin i området är viktiga då de kan attrahera och locka till sig intresse från bolag inom foodtech.

Förväntat resultat vid projektavslut

Förstudien ska genomföra en bred och välbeskrivande kartläggning över aktörer och förutsättningar för en framgångsrik etablering av en GIP, i Skara och hur den kan bidra till att stärka konkurrenskraften för SME-företag inom gröna näringar i Skaraborg. Förstudien ska mynna ut i ett beslutsunderlag för att kunna gå vidare med ett genomförandeprojekt för en etablering av GIP Skara.

Förväntat resultat (från ansökan)

1. Rapportens innehåll ska bidra till en stark ansökan för finansiering av genomförandeprojektet för etablering av Green Innovation Park och revitalisering av en grön innovationsnod i Skara.
2. Projektet ska ena intressenter i ett genomförandeprojekt och stärka pågående satsningar och innovationsinitiativ inom grön näring i Skaraborg.
3. Kommunikationen om projektet ska skapa intresse bland aktörer inom grön näring i Västsverige
4. Projektet ska understryka innovation inom grön näring som ett styrkeområde för Skara och Skaraborg där det finns stor framtidspotential. Viktigt för lokal/ regional självkänsla.

Positiva utfall (från ansökan)

- Förstudien kartlägger och får till en väl sammansatt och engagerad grupp med samverkanspartners.
- Förstudien identifierar nyckelaktiviteter som kan utgöra basen för en trovärdig plan för ett genomförandeprojekt samt en väl förankrad långsiktig idé om finansiering.
- Förstudien kartlägger och får till en bra plan över lokalfrågan på kort och lång sikt.
- Intressenterna involveras, är engagerade och bidrar till att få fram en bra förstudierapport.

Förväntade effekter på lång sikt (från ansökan)

Förstudien skapar förutsättningar för ett större genomförandeprojekt att vitalisera befintlig nod för gröna näringar i Skaraborg/Västsverige och etablera en innovationsplats med kopplingar till SLU i hela Sverige. Varför nedanstående effekter inte kommenteras i denna rapport.

1. Ett ökat flöde av idéer och människor mellan GIP Skara och Science Park Skövde.
2. Ytterligare en innovationsplats och möjlighet att få hjälp att bygga sin framtid i Skaraborg för invånare, hemvändare eller nyetablerade skaraborgare.
3. Höjd attraktionskraft för nya etableringar av startups och SME-företag i området med koppling till grön näring som i sin tur kan generera nya arbetstillfällen och skatteintäkter till bygden.
4. Möjligheter för fler västsvenska bolag med forskningsanknytning på SLU att få investeringar och support i tidiga skeden.
5. Utveckling av framtida innovativa produkter, tjänster eller processer som underlättar för miljön och bidrar till att stödja utvecklingen inom grön näring såväl lokalt som nationellt och internationellt.
6. Bidra till att skapa fler projekt runt SLUs testbäddar på Götala och Lanna.

Kopplingar till regional och nationell utveckling

Västra Götaland är ett stort län som består av 49 kommuner som är indelade i delregionala kommunalförbund. Rapporten kopplar nedanstående stycken till Västra Götalandsregionen och deras styrdokument avseende regional utveckling samt till Skaraborgs kommunalförbund genom vilket Skaraborgs 15 kommuner bedriver gemensam utveckling.

SLU Holdings uppdrag handlar om att bidra till att kunskap och forskningsresultat från SLU kommer till användning och därmed genererar samhällsnytta samt i förlängningen stärker svensk konkurrenskraft. Innovationsplatsen GIP är en viktig faktor i det uppdraget. Varje GIP anpassas och utvecklas utifrån lokala förhållanden och befintligt innovationsekosystem. Medlemsorganisationer, företag och akademi på respektive ort har olika verksamheter och representerar olika kunskapsområden. I Skara är SLU-forskningen mer tillämpad och ofta näringsanknuten. Livsmedelskedjan är betydande med mycket en stor lantbrukssektor och stor livsmedelsindustri med koncentration till Skaraborg. Genom en GIP i Skara skapas en brygga till nationella nätverk och kunskapsmiljöer med ömsesidigt utbyte. Den utveckling, kunskapsutbyte och de insikter som skapas kanaliseras vidare inom Green Innovation Park och SLU Holding och sprids till andra nätverk på nationell nivå som skapar förutsättningar för innovation och tillväxt för ökad samhällsnytta.

Västra Götalandsregionens utvecklingsstrategi 2021-2030 (RUS)

I RUS finns tre långsiktiga prioriteringar varav *stärka konkurrenskraften* – för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant samt *bygga kompetens* – för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande direkt kan kopplas till en GIP.

Samverkan och kunskapsöverföring blir allt viktigare när traditionella branscher vävs samman på nya sätt. Förändringstakten ökar tack vare de små och medelstora företagens innovationsförmåga och snabba rörlighet. Genom fortsatta satsningar på forsknings- och innovationsmiljöer kan små och stora företag mötas och skapa större värden i samverkan med akademi, offentlig sektor och andra organisationer. Tillgången till nätverk är viktig dels för företagets tillväxt, dels för att företagen ska stanna i Västra Götaland.

Test och demonstration av innovationer i både pilotform och verklig miljö är ett sätt att hantera olika perspektiv, komplexitet och risker för att på så sätt möta behovet av att snabbt kunna skala upp.

Att bygga kompetens handlar om att tillgången till kunskap och kompetens är avgörande för att samhället ska utvecklas. Omställningen kräver också att vi lär och agerar utifrån ny kunskap och ändrade förutsättningar. När behovet av kompetens snabbt förändras blir möjligheterna till livslångt lärande allt viktigare.

Innovationer behöver utvecklas, testas och skalas upp. Nya affärsmodeller med förändrade värdecykler ökar behovet av samverkan på både företagsnivå och systemnivå. Genom att några går före öppnas möjligheter för andra branscher och samhällssektorer att haka på och driva processen vidare.

Den regionala utvecklingsstrategin pekar ut Västra Götalands gemensamma riktning för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle. För att få genomslag behöver vi vara många som driver på utvecklingen åt samma håll. Vi behöver utmana oss själva att arbeta och samarbeta på nya sätt, vidga våra perspektiv, vara modiga, gå före och prova det utforskade och här ser vi att en GIP har en viktig funktion att fylla. Västra Götalandsregionen lyfter fram tre vägledande principer enligt nedan och även till dessa principer ser styrgruppen att en GIP skulle stärka möjligheterna till genomförande av RUS.

Vi tar tillvara på olika platsers förutsättningar och möjligheter

Västra Götaland är ett stort län med en variation av möjligheter och utmaningar kopplade till olika platsers förutsättningar. Denna variation ska tas tillvara, vilket förutsätter att vi synliggör olika behov av utveckling. Genom samverkan mellan orter som har olika styrkor och funktioner kan utveckling ske både lokalt och i Västra Götaland som helhet.

Vi experimenterar för att lära, skala upp och implementera

Vi experimenterar för att lära, skala upp och implementera. Genom att experimentera och skapa test- och demonstrationsplattformar möjliggör vi lärande och innovationskraft för hållbar utveckling. Genom nya arbetsätt, metoder och samverkansformer skyndar vi på utvecklingen inom områden där förändringstakten behöver öka. Samtidigt ska vi ta tillvara det som redan fungerar bra. Då mobiliserar vi för att förverkliga och sprida hållbara lösningar och skala upp insatser som bidrar till att öka omställningstakten

Vi är modiga och förändringsorienterade ledare

Stora förändringar kräver mod. För att öka takten i omställningen krävs gemensamt ledarskap, delat ansvar och strategisk samverkan. Vi behöver vara modiga, kreativa och förändringsorienterade och utveckla arbetsätt som vägleder oss i svåra prioriteringar.

Vi behöver även skapa nya samverkansformer utifrån de utmaningar och områden för kraftsamling som strategin adresserar. Nya digitala och fysiska mötesplatser bör utvecklas och samverkan med andra regioner är viktigt inom flera områden.

Smart specialisering har blivit ett allt mer viktigt verktyg för tillgången till internationella partnerskap och konkurrensutsatt finansiering på nationell och internationell nivå. Västra Götalandsregionens strategi för smart specialisering anger särskilt kunskapsintensiva områden i Västra Götaland med omställningspotential, där akademien och näringslivet har hög internationell konkurrenskraft och tillväxtpotential

Program stärka innovationskraften

Att stärka innovationskraften handlar om att nyttiggöra kunskap och utveckla idéer med potential att både skynda på omställningen och skapa värde i privat och offentlig sektor. Det omfattar insatser för att öka entreprenörskap och nyföretagande och stimulera de mindre företagens innovationskraft, satsningar på internationellt starka kluster och utvecklade test- och demonstrationsplattformar.

Programmet är ett av fyra genomförandeprogram för RUS och som styr satsningar i Västra Götalands län. Innovationer handlar både om utveckling men även om spridning av något nytt och det kan en GIP bidra till. Innovationer kan även uppstå när vitt skilda kunskaper, tekniker och erfarenheter möts. Insatser och strukturer för samverkan är ett effektivt sätt att stimulera nya innovationer och utveckling.

I programmet skriver Västra götalandregionen att flera områden saknar testbäddar samt effektiva former för kunskaps-och erfarenhetsutbyte samt för att skapa nya initiativ mellan företag och organisationer och detta kan en GIP bidra med. Vidare skriver man att allt för många högutbildade och talangfulla personer i Västra Götalands län bosätter sig i andra delar av landet och en grön innovationsnod skulle kunna öka attraktionskraften att stanna kvar.

Det agrara innovationssystemet präglas av ett dynamiskt nätverk, där akademi och andra utvecklingsaktörer ofta samverkar direkt med innovativa företag. Rådgivning till lantbruksföretagare är en viktig del i innovationssystemet för att nå tillämpning. Inom livsmedel beskrivs att det behövs

en förstärkning av labb-, test- och demonstrations möjligheter. Man ser även behov av att arbetet med nya produktionsmetoder behöver intensifieras genom precisionsteknik inom växtodling, digitalisering inom djurhållning samt hantering av restflöden för en cirkulär ekonomi.

Inom området förnybar energi så skriver man att energi från restströmmar från värdekedjor med bas i lantbruket, skogen och biomarina näringarna behöver utvecklas för att ta fram energi för de delar av transporter och industrier som inte kan elektrifieras.

[Insatsområden inom program stärka innovationskraften](#)

[Främja entreprenörskap och företagande](#)

Innovationer bottenar i annorlunda sätt att se, tänka och göra. Entreprenörer och små företag bidrar ofta till innovationer och lösningar, de vågar (tvingas) ofta ta större risker än stora företag. Man skriver att samarbeten genom kluster ofta stärker konkurrenskraften där större företag kan bidra med produktionskunskande och tyngd och mixen skapar gemensamma utvecklingsarenor och stimulerande mötesfora och detta kan en GIP bidra med.

[Accelerera, forskning, test och demonstration](#)

För att hantera osäkerheten i innovationsprocessen är möjligheter till test och demo viktig. Innovationer handlar om att tänka nytt och då är även en mångfald i en test-/innovationsmiljö viktig och här har en GIP en naturlig funktion.

[Utveckla marknader och tillämpningar](#)

Innovationer behöver kommersialiseras och tillämpas i praktiken och spridas för att göra skillnad i samhället och man skriver vidare att det finns en potential i att överföra innovationer mellan olika områden/sektorer och här kan en GIP bidra.

Skarborgs kommunalförbunds delregionala utvecklingsstrategi (DRUS)

Strategin beskriver sex samverkansområden som ger en fördjupad beskrivning och målbild inom varje område. Nedan är två av dessa samverkansområden där gröna näringar tydligt lyfts fram.

Samverkansområde 1: Förnyelse och utvecklingskraft

I Skarborg 2030 finns goda förutsättningar för nya, innovativa företag att etablera sig och för befintliga företag att växa på jämlika villkor. Här prioriteras en grön omställning som andas utveckling och förnyelse. Digitaliseringens möjligheter skapar goda förutsättningar för både näringsliv och offentlig verksamhet. Skarborgs näringsliv är omställt och konkurrenskraftigt.

I Skarborg finns välutvecklade forsknings- och innovationsmiljöer i världsklass – miljöer som utgår från resursbaser* som gröna näringar, fordonsindustri, trä- och möbelindustri samt mineralindustri. Här främjas och stärks klusterinitiativ och strategiska samverkansinsatser, och kompetenser korsbefruktas inom både privat och offentlig sektor.

Insatsområden

I Skarborg skapar vi förnyelse och utvecklingskraft genom att tillsammans:

- främja kvinnors och mäns entreprenörskap och företagande.
- stimulera forskning samt test- och demonstrationsmiljöer som möter samhällsutmaningar.
- skapa förutsättningar för gynnsam utveckling av Skarborgs företag.
- stärka de gröna näringarna, verka för ökad förädling och skapa en nod för innovation i Skarborg.

Önskade effekter

- Fler nya företag startas och det befintliga näringslivet växer.
- Nya idéer, produkter, tjänster och arbetssätt testas, demonstreras och skalas upp till verkliga miljöer.
- Skarborg är ett västsvenskt centrum för gröna näringar, med ökad produktion i primärländ och ökad förädling inom Skarborg.

Samverkansområdet bidrar till att följande globala mål nås:

11

Samverkansområde 6: Fossiloberoende och cirkulär region

Skarborg 2030 är en region där omställningen till ett fossiloberoende och cirkulärt samhälle i huvudsak har genomförts. Omställningen har skapat fler arbetstillfällen och nya företag, och har samtidigt säkrat konkurrenskraften för de befintliga företagen.

En storskalig elektrifiering av industri- och transportsektorerna har tillsammans med en digitalisering lett till minskade växthusgasutsläpp. Vätgasteknologi är en grundbult i energisystemet, liksom lokalt producerad energi och smarta nät. Denna omställning har gjort Skarborg attraktivt för både företag och människor.

Aktörer inom de gröna näringarna producerar energi i olika former, samtidigt som både skörd och lokal förädling av livsmedel har ökat.

Genom industriell symbios har Skarborg tagit stora steg mot en cirkulär ekonomi.

Insatsområden

I Skarborg driver vi denna utveckling genom att i samverkan:

- driva på för en storskalig elektrifiering av industri- och transportsektorerna
- stödja utvecklingen och omställningen av Skarborgs resursbaser* mot en cirkulär och biobaserad ekonomi.

Önskade effekter

- Energisystemen i Skarborg är fossilfria och har den kapacitet som krävs för nya etableringar eller annan utveckling.
- Skarborgs kommuner och näringsliv uppfyller sina åtaganden för att nå målen i Klimat 2030 och Parisavtalet.
- Skarborgs näringsliv är omställt och konkurrenskraftigt och bidrar till hållbar utveckling genom produkter och tjänster.

Samverkansområdet bidrar till att följande globala mål nås:

Genomförda aktiviteter

Sammanfattning av genomförda aktiviteter i förstudien

Aktivitet	Beskrivning	Datum	Resultat	Kommentar
Möten och workshops med styrgrupp och olika intressenter, inklusive för- och efterarbeten.	Förbereda möten, presentationer, kallelser till möten, genomförande, protokoll och efterarbete.	Mar-nov Aug Aug samt nov Nov	5 styrgruppsmöten har genomförts 1 workshop genomförd med näringslivschefer tillsammans med Skaraborgs kommunalförbund 15 deltagare 1 workshop samt 1 möte har genomförts med fastighetsägare. 1 presentations-event genomfört den 29/11 med ca 80 intressenter.	
Presentation vid näringslivsfrukost	Smedjan i Skara	Sep	40-talet deltagare	
Presentation vid seminarie om framtidens mat	Smedjan i Skara	Sep	40-talet deltagare	
Intervjuer kvalitativ del	Boka och genomföra intervjuer (19 respondenter), digitala möten samt inmatning av data.	Sep - okt	Analys och sammanfattning från intervjuerna är presenterad vid flertal tillfällen; styrgruppsmöte, möten med särskilt viktiga intressenter, presentationsevent	Intervjuer genomförda med 19 respondenter av Mats Wiktorsson.
Intervjuer kvantitativ del	Intervjuer med intressenter (urvalsram 106 respondenter) - extern leverantör.	Sep - okt	Analys och sammanfattning från intervjuerna är presenterad vid flertal tillfällen; styrgruppsmöte, möten med särskilt viktiga intressenter, presentationsevent	Genomfört av Enkätfabriken med 49 respondenter från ett urval av drygt 106 intressenter.
Studiebesök och benchmarkingaktiviteter	Studiebesök nationellt vid liknande platser/organisationer.		Studiebesök genomfört vid GIP Uppsala den 9/9	

<p>andra innovationsplatser Studiebesök och benchmarkingaktiviteter andra innovationsplatser</p>	<p>Green Innovation Park Uppsala, inbokningar, genomförande och sammanställning av intryck, uppföljning, resor, lunch och sammanfattning och rapport av lärdomar.</p>	<p>där större delen av styrgruppen samt hela arbetsgruppen deltog.</p> <p>Digitalt studiebesök genomfört med Krinova och Vreta kluster den 3/10 för styr – och arbetsgrupp.</p> <p>Studiebesök den 25/10 vid Agro Food Park där hela arbetsgruppen deltog.</p>	
--	---	--	--

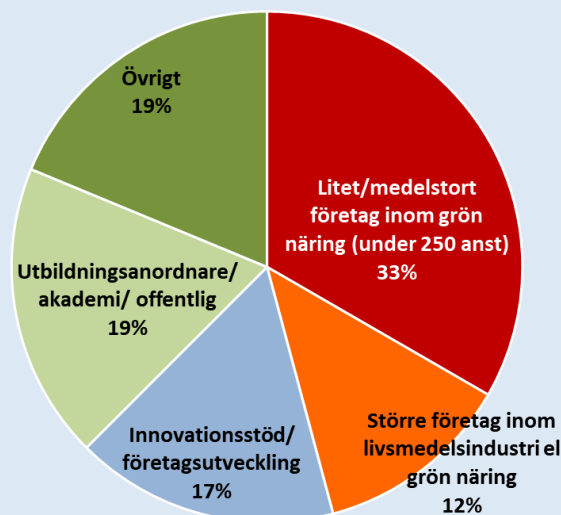
Kvantitativ undersökning i sammandrag

Den kvantitativa undersökningen genomfördes av Enkätfabriken under perioden september-oktober, syfte samt målgrupper sammanfattas av bilden här.

Kvantitativ undersökning

- Syfte att se vilket intresse och vilka behov det finns av en GIP
- Kvantitativ undersökning, telefon
- Skaraborg
 - Företag inom grön näring
 - Organisationer innovationsstöd/ företagsutveckling
 - Utbildningsanordnare/ akademi/ offentlig
- Urval av ca 106 respondenter varav 49 intervjuats

Kategorisering av intervjuunderlaget

Respondenternas fördelning mellan olika grupper

Enkätfabrikens slutsatser/sammanfattning av svaren

Enkätfabriken som genomförde undersökningen drog följande slutsatser av undersökningen. Läs mer om detta nedan.

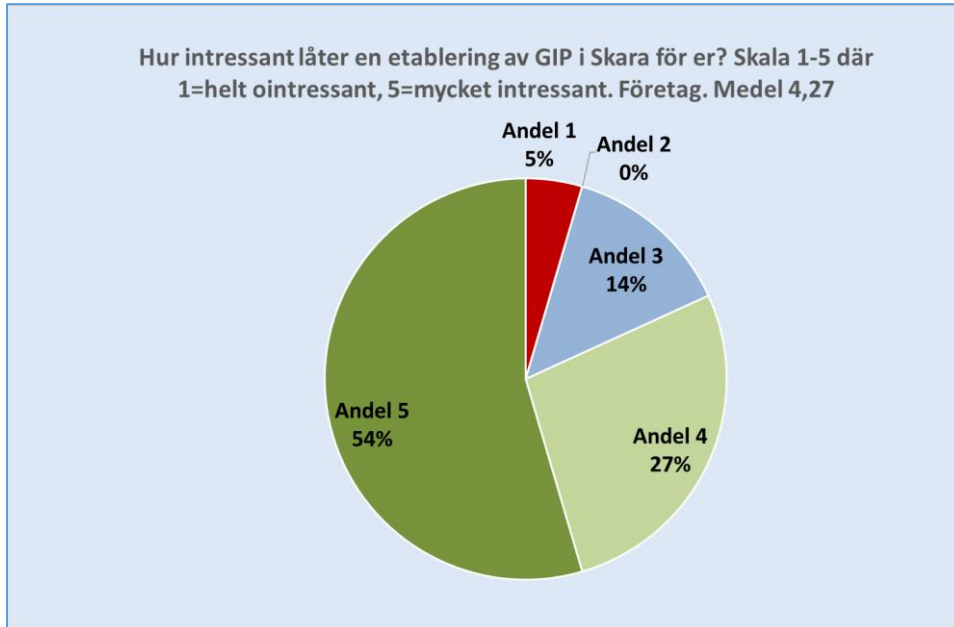
Slutsatser/sammanfattning

- **Finns intresse för en GIP**
 - Innovationsklimatet bedöms som bra för grön näring i Skaraborg
 - En betydande andel anser att det finns mer att göra för att utveckla grön näring
 - Stor andel vill ta aktiv del
 - Engagemanget från "offentligheten" stort
- **Efterfrågan/behov**
 - Engagerat deltagande i nätverket
 - Samarbete i lokala och nationella nätverk för kunskapsutbyte!
 - Utbildning inom näringen samt i företagande
 - Hjälpt med att utveckla affären
 - Hjälpt att hitta finansiering
- **Upplevda hinder**
 - Ekonomi, kostnader, finansiering
 - Konkurrensthänkande och rivalitet som hindrar samarbete

Det finns ett stort intresse för en innovationsplats

Utifrån undersökningen kan vi konstatera att det finns ett stort intresse för att vidareutveckla en samlad akademiska innovationsplats för utveckling av grön näring och livsmedelsindustri i Västra Götaland med placering i Skara.

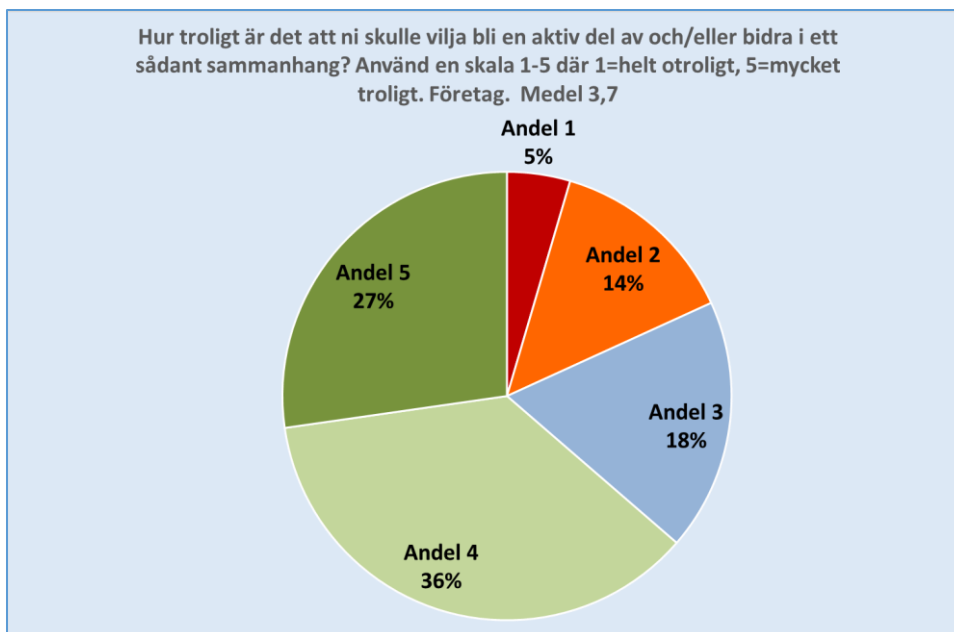
Svar från den kvantitativa undersökningen, 4,27 på 5-gradig skala – enbart företag.

Diagrammet visar företag som är verksamma inom livsmedelsindustri/förädling eller som är leverantörer inom grön näring

En stor andel av tillfrågade företagen skulle vilja ta en aktiv del i en innovationsplats

En stor andel har svarat att de troligen skulle vilja bli en aktiv del av en sådan innovationsplats (3,7 på 5-gradig skala – enbart företag), engagemanget från offentliga aktörer är större.

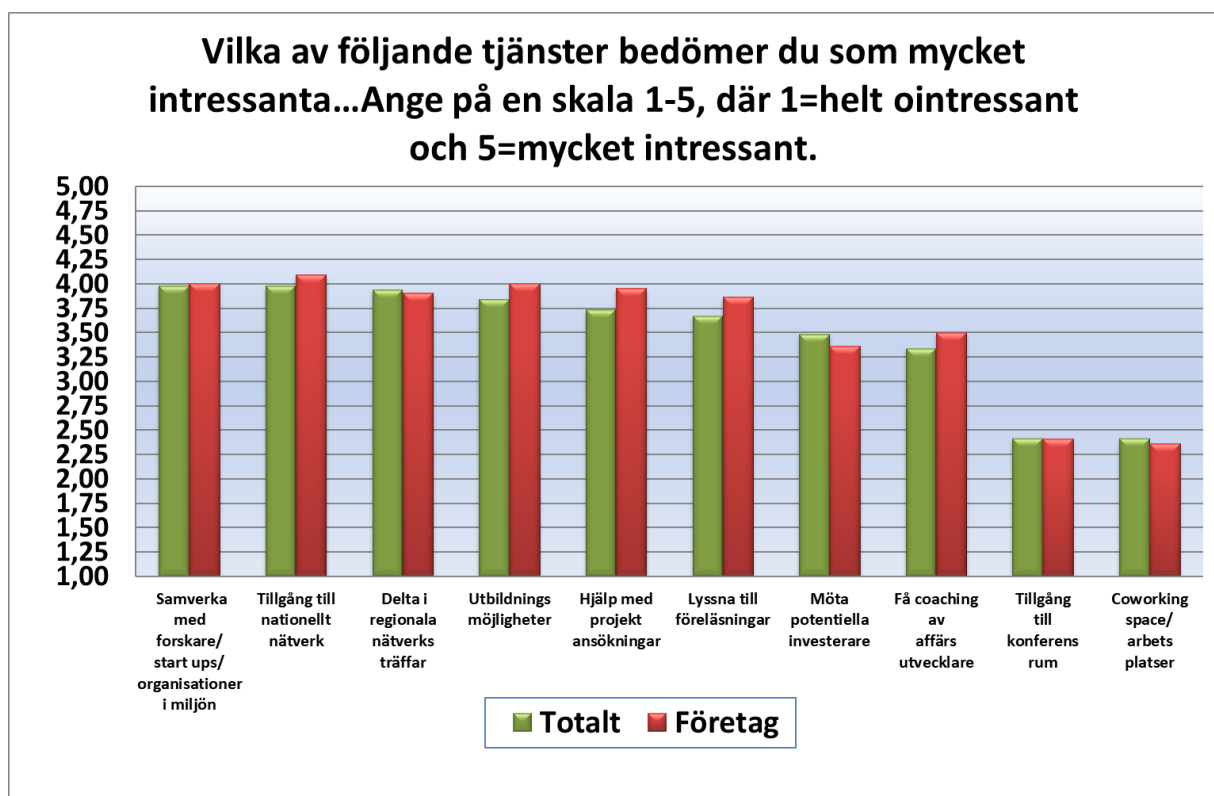
Diagrammet visar företag som är verksamma inom livsmedelsindustri/förädling eller som är leverantörer inom grön näring

Positivt innovationsklimat med utvecklingsmöjligheter

I övrigt svarar respondenterna i undersökningen att det finns ett positivt innovationsklimat som bedöms utvecklingsbart. Dock finns utmaningar för utveckling/tillväxt i form av bl bristande ekonomi- och finansieringsmöjligheter och ett antal respondenter i undersökningen pekar också på att det finns ett konkurrenständande mellan företagen som hämmar innovationsklimatet. Undersökningen visar att det finns behov av ett engagerat deltagande i nätverk för samverkan och kunskapsutbyte. Man uttrycker också ett behov av att få hjälp med utbildning inom näringen samt företagande, affärsutveckling samt stöd i att hitta finansiering.

Behov av bl. a nationellt nätverk, samverkan och utbildningsmöjligheter

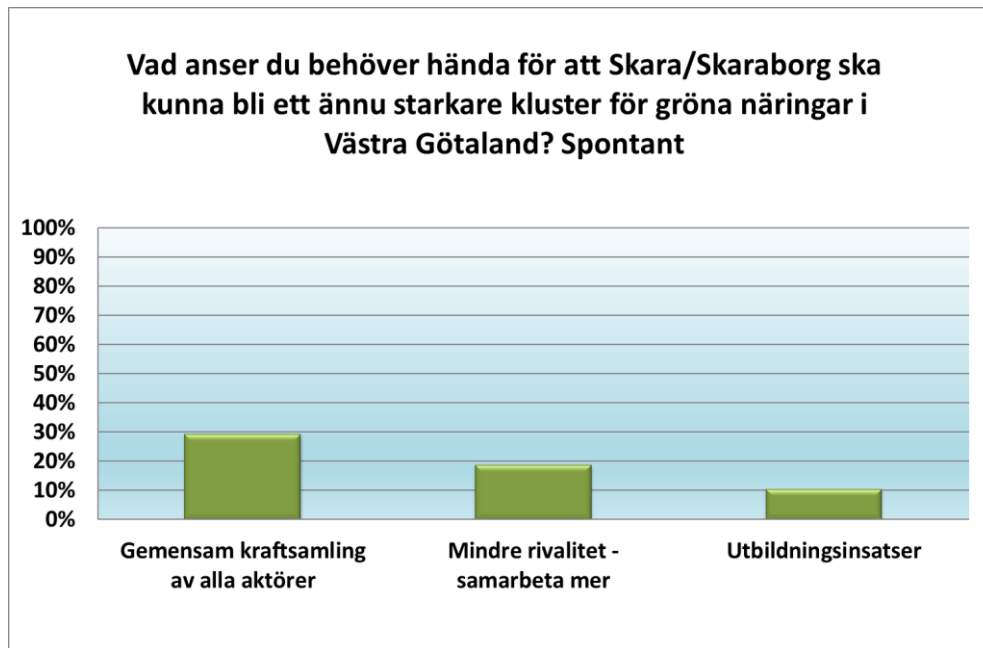
Konkreta tjänster som man skulle vilja ta del av framgår av bilden nedan: För företagen valdes främst tillgång till nationellt nätverk, att samverka med forskare/ startups och organisationer i miljön, utbildningsmöjligheter, hjälp med projektansökningar, regionala nätverksträffar samt lyssna på föreläsningar.

Samtliga i undersökningen deltagande organisationer fördelade på totalt och företag bedömer intresset av olika tjänster vid en innovationsplats

Gemensam kraftsamling behövs för ett än starkare kluster

Företagen fick frågan om vad som behöver hända för att Skara/ Skaraborg ska kunna bli ett ännu starkare kluster för gröna näringar i Västra Götaland.

Frågan redovisad utifrån spontana svar från företag

Fördjupat material finns i bilaga 1, kvantitativ undersökning.

Kvalitativ undersökning

Den kvalitativa undersökningen genomfördes genom djupintervjuer för att få djupare insikter runt hur förstudiens intressenter ser på SME-företags behov och hur en GIP skulle kunna vara en del av det.

Kvalitativ undersökning

Metod: Kvalitativ undersökning – intervju ca 30 min/pp
Period: September-oktober
Urval: Bedömningsurval 19 respondenter – koppling grön näring.
Kategorier: SME=7
Stora företag=2
Innovationsstöd=5
Utbildningsanordnare/ akademi/offentlig = 4
Övrigt=1

Sammanfattningen av den kvantitativa undersökningen under rubriken ovan får till stora delar stöd i den kvalitativa undersökningen. Nedan redovisas olika framträdande svar i punktform.

- 71 % av respondenterna angav att det var mycket troligt att de skulle bli en del av/ förstärka sin del i ett kluster med koppling till Skara på tre till fem års sikt. Frågan ställdes till de företag/organisationer som finns utanför Skara Campus.
- Respondenterna upplever ett positivt innovationsklimat – det finns dock stora möjligheter till utveckling/förbättringar.
- Utmaningar för tillväxt: hitta finansiering, kompetensbrist, hållbarhetsomställningen. Revir och konkurrenstänkande är även en faktor som tas upp från flertalet respondenter i denna undersökning.
- Stöd efterfrågas inom marknadsanalys, kapitalanskaffning, kondenserad forskar/expertinformation, kompetensförsörjning och matchning av kompetens.
- Kompetensbehoven är individuella, men digitalisering och AI sticker ut liksom ingenjörskunnande, Agrotech och kompetens inom hållbarhet.
- Att ta del av senaste forskningen från SLU bedöms vara positiv för respondenterna. Det positiva handlar t ex om att: Verifiera idéer, få referens gentemot investerare, det leder till olika samarbeten med startups, det ger ökade möjligheter att få ut forskningsresultat och det ger en ökad möjlighet att accelerera snabbare.
- Positivt med en stärkt framtida innovationsplats kan innebära kunskapsutbyte, kompetensutveckling och möjliga projekt. Det är en plats dit man kan vända sig om man vill utveckla sig eller sin verksamhet mot grön näring. Det handlar om att bortse från konkurrens och dela med sig och ta del av vad som händer. Respondenter lyfter fram att de tror på att hjälpa varandra - ge och få tips. Utveckla projekt, tips om rekryteringar, finansiering. Respondenter säger att det är säkert många som står inför samma typ av problem. Idag finns inga naturliga plattformar för att träffa andra liknande företag vilket skulle ge mer ömsesidig förståelse. Flera respondenter tror att en GIP kan bli ett värdefullt nätverk där idéer för nya produkter, tjänster och idéer testas. Man kan dra nytta av varandra.
- Negativt med en framtida innovationsplats: Det bedöms finnas risker som t ex risk för parallella spår, att det inte bygger på det som redan finns och "mycket snack och lite verkstad". Det finns redan mycket samverkan mellan näringen och SLU och utifrån akademins perspektiv så är orten mindre viktig eftersom man värnar hela SLU. Vi bedömer att man överskattar fysisk placering och underskattar processtyrning. Det handlar om att ge rätt support till rätt plats. Digitalt fungerar har vi sett under pandemin, det kostar att driva fysiska platser. Bäst möjligheter till samverkan sker genom branschspecifika evenemang som aktörer inom våra branscher anordnar själva. Samverkan handlar vidare om kommunikation mellan individer. Den behöver inte gå omvägen via en extern aktör som agerar "smörjmedel". Finns begränsat med tid och resurser för forskare som inte meriteras formellt genom dokumenterad samverkan utan enbart genom vetenskaplig publicering.
- För att bli ett ännu starkare västsvenskt kluster behövs: en gemensam samlad kraft, attrahera företag/ individer som idag inte är inom gröna näringar, tydlig och ökad kommunikation, stora resurser från samhället som satsas långsiktigt.
- De organisationer som tycker detta är intressant och vill bidra till ett ännu starkare kluster ser många olika sätt att bidra på: t ex genom en starkare samverkan - dela med sig av

råvaror. Delta aktivt i nätverk. Ta mentorroller, ta emot exjobbare, gästforskare med mera. Hjälpa startups. Göra gemensamma event, coaching, kunskapsöverföring, egna investeringar samt kontakter med andra, lokaliteter, kunnande inom miljö och hållbara bolag. Bidra med testverksamhet på teknisk utrustning. Påverka andra att ta del. Gemensamt skapa intresse för en framtid inom grön näring.

Studiebesök

Uppsala Green innovation Park

Med på besöket var delar av styrgruppen samt arbetsgruppen i sin helhet. Under besöket så träffade vi representanter från SLU Holding, Green Innovation Park, två startup bolag, en service-provider och en representant från SLU.

Sammanfattning av dagen

På vägen till Uppsala fanns utrymme för diskussioner om road map för utveckling av gröna näringar regionalt och omvärldsspaning i stort och dess möjliga påverkan på förstudie. Diskussion fördes även kring vad utvecklingen av nya batterifabriker i Västsverige kan innebära för möjligheter för grön näring avseende spillvärme och annat samt förberedelser inför dagens program.

På plats i Uppsala

Green Innovation Park www.greeninnovationpark.se – en innovationsplats och företagspark. En presentation som gav en djupare förståelse för skillnaden mellan ett kontorshotell och en innovationsplats.

Våra samlade intryck på vägen hem

Gruppen var klart inspirerad och förstod mer vad en Green Innovation Park i Skara skulle kunna bli och vad den skulle kunna bidra med. Skillnaden mellan ett företagshotell och den kreativa platsen där man delar mer än bara ytor och kaffemaskin var tydlig. På Green Innovation Park finns ett värdskap med omhändertagande och en sorts "pay it forward kultur" där medlemmarna känner sig välkomna, får service, deltar i event, samverkar och på olika sätt bidrar till varandras verksamheter. Här finns närvaron av världsledande forskning och det sker spridning av forsknings- och studieresultat till nytta för samhället. Platsen och eventen som hålls drar till sig flöden av människor och nätverkstänkande som kan leda till ytterligare samverkan och affärer. Utöver de rena medlemsföretagen där en stor del av affärsidéerna vilar på hållbarhet behövs även service providers med kunnande och förståelse som kan bidra till den kreativa platsen.

Vi diskuterade även kring det faktum att SLU i Skara inte har några studenter men området i Skaraborg har stora arbetsgivare och intressanta platser inom gröna näringar. Kan en framtida Green Innovation Park i Skara bidra till en hub för flöde av studenter till området för examensarbeten, projektarbeten, studiebesök och kanske industridoktorander? Avslutningsvis diskuterade vi olika möjligheter för kort- och långsiktig utveckling av området runt campus i Skara och vi beslutade att Centrumbostäder i samarbete med arkitekter skulle utveckla några idéskisser för att facilitera fortsatta diskussioner om hur man kan knyta ihop området.

Agro Food park

Vid besöket deltog arbetsgruppen i sin helhet.

Sammanfattning av dagen

Agro Food Park, beläget utanför Århus i Danmark, beskriver sig som ett branschspecifikt ekosystem för jordbruks- och livsmedelsföretag och är en nationell och internationell arena för gröna näringar.

Mer än 85 företag och totalt 1 300 anställda ingår i Agro Food Park. Där finns både små nystartade företag och stora hemvister och de inhyser allt från klassiska kontorslokaler och innovativa entreprenörmiljöer till laboratorier och testbäddar, som varje dag används för att utveckla framtidens livsmedelsprodukter.

Agro Food Park är värd för stora konferenser, professionella möten, sociala aktiviteter och mycket mer – både för företagen och för deras anställda. Detta förenar företagen i Agro Food Park och säkerställer kontinuerlig kunskapsdelning över hela linjen. Tillsammans kallar de aktiviteterna för "m³" – kubikmeter = innehållet och värdet av platsen. Läs mer [Agro Food Park](#)

Agro Food Park äger totalt 36 000 kvm av ytan på området. De finansieras med hyresintäkter och genererar ett överskott som går tillbaka till lantbruksorganisationen i Danmark.

Food & Bio Cluster Danmark

Food & Bio Cluster Denmark är Danmarks rikstäckande kluster inom mat och bioresurser. De har 400 medlemsföretag/organisationer. Klustret skapades för att stärka kunskapsbaserad innovation och kunskapssamverkan över hela värdekedjan – hemma och internationellt. De är den direkta ingången för danska och internationella företag och kunskapsinstitutioner till nätverkande, affärsutveckling, innovation och finansiering.

Utifrån fem kärnområden bidrar de till att den goda idén tar fart och utvecklar dess potential. De plockar upp idén och hjälper till med utvecklingen av ett nytt affärsområde eller grunden för ett nytt företag som kan agera på nationell och internationell nivå. Läs mer om [Food & Bio Cluster](#)

Kärnområden:

1. Ökad innovation
2. Tillväxt genom konkurrenskraft
3. Stärkt företagande
4. Tillgång till kvalificerad arbetskraft
5. Trender och transformation i kluster

Food & Bio Cluster Danmark finansieras genom medlemmar, statligt bidrag och till största delen (80 %) genom projektfinansiering. I styrelsen finns Arla, Yara, Köpenhamns universitet och olika industrier bl. a fiskeindustrin.

Teknologiska institutet

Teknologiska institutet samarbetar med företag och startups för att vidareutveckla idéer via en omfattande labb- och testmiljö. På området finns testmiljöer för flera områden men bl. a för livsmedel, emballage, energi, klimat och biobaserad utveckling.

Våra samlade intryck på vägen hem

Vi möttes av orden "Welcome to the future" och det är den känslan man har efter en dag på området. Det är ett Silicon Valley för gröna näringar. Det blev tydligt för oss att den fysiska platsen är en förutsättning men inte det primära. Det är det de kallar m³, alla verksamheters investering av tid och engagemang i ekosystemet och variationen av små och stora verksamheter som skapar värdet. Att medvetet arbeta med en plats som lockar till sig aktörer både genom den fysiska miljön och innehållet är en förutsättning för framgången. Viktiga milstolpar var Arlas etablering av sitt utvecklingscenter samt Århus universitets etablering av Institutet för livsmedelsforskning.

Presentation av Krinova – fokus på hur skapas en innovativ miljö och finansiering

Krinova grundades 1999. Krinovas uppdrag är att verka som en katalysator för utveckling och innovation i samhället genom samverkan. Basen ligger i det lokala näringslivet och uppdraget är att förbättra tillväxten i Kristianstad och nordöstra Skåne och dess attraktionskraft främst genom att stärka innovationskraften hos SME företag. Sedan 2007 har Krinova utvecklat en nationell position inom livsmedelsområdet. Idag är just Krinova Sveriges äldsta och största inkubator och science park inom mat och livsmedel. Idag finns det över 100 företag som är hyresgäster i parken och det har resulterat i många nya arbetstillfällen. Bolaget ägs till 40 procent av Kristianstads kommun, de resterande ägs av 20 procent vardera av Kristianstads Industribyggnads AB och Högskolan i Kristianstad. Basfinansieringen är 12 MKR (från kommunen, Mötesplats Skåne, Sparbankstiftelsen, Högskolan i Kristianstad och region Skåne). Övriga medel kommer från projektfinansiering varav 50 procent är livsmedelsrelaterat. Krinovas ROI-faktor (return on investment) är idag 23, dvs. varje offentligt investerad krona har gett 23 gånger pengarna i avkastning.

Presentation av Vreta kluster

Vreta Kluster grundades 2011 och är en företagspark, en mötesplats samt en utvecklingsarena för de gröna näringarna. De erbjuder nätverk och kontakter inom forskning, företag och finansiering samt support för affärsutveckling och tillämpning. För fem år sedan blev det ett aktiebolag som ägs av Sankt Kors fastigheter. Vreta Kluster har 13 000 besökare årligen. Vreta kluster beskriver sina framgångsfaktorer på följande sätt:

- Neutral arena
- Heltidsanställd koordinator från start
- Lyssna på behoven – visa på exempel
- Öppen arena – inget medlemskap
- Engagerad modig, stöttande styrelse
- Marknadskompletterande verksamhet – inte göra något någon annan redan gör
- Kundfokus – ständigt påminna sig om vem som är huvudmålgrupp d.v.s. företagen
- Temaledare – konsulter med aktuell kunskap och nätverk -> flexibel tillväxt

Vreta klusters grundfinansiering består av medel från Linköpings kommun och Region Östergötland på sammanlagt 5,5 MKR. Övrig finansiering 12,5 MKR kommer huvudsakligen från olika projekt 90 % och till viss del från konferensverksamheten 7 % och en mindre del från utbildningsinsatser.

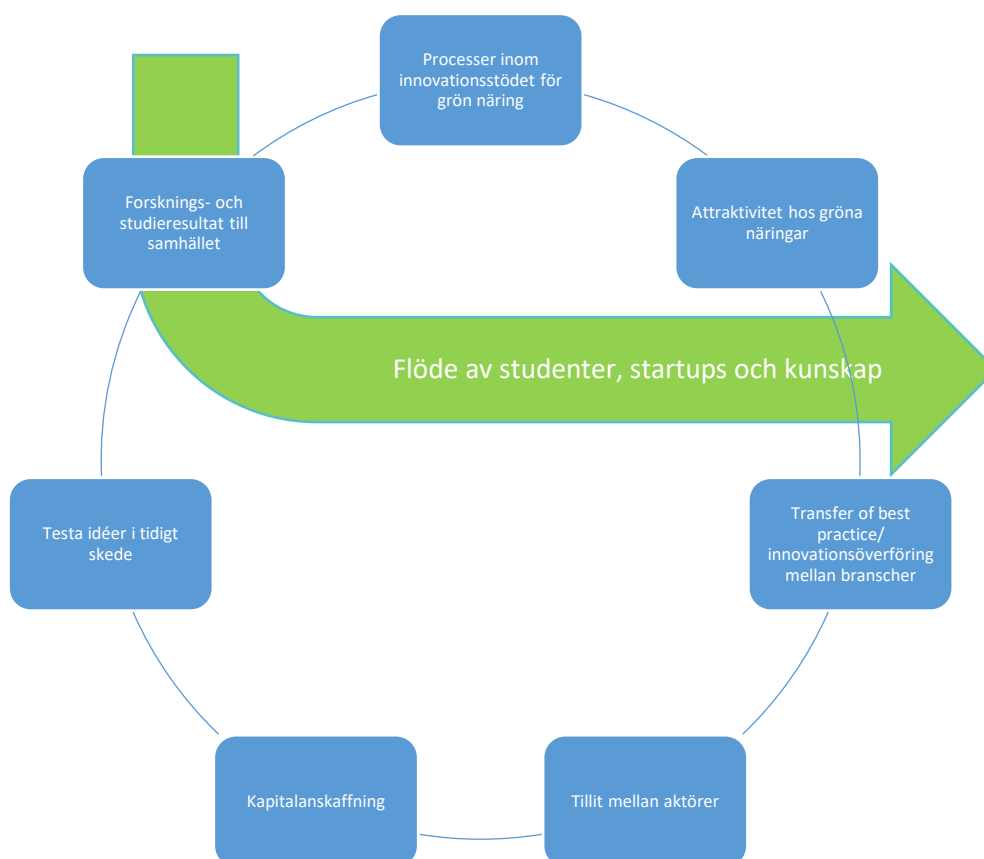
Analys

I detta avsnitt presenteras underlag för gap samt SWOT analys.

Underlag för gap-analys

Förstudien har, baserat på undersökningarna med stöd av annan information, identifierat möjliga gap inom flera områden. Dessa gap behöver analyseras mer och prioriteras i ansökan till en framtida GIP. Delar av dessa kommer att vara nyckelaktiviteter för att få till ett bra genomförandeprojekt. En viktig del i en GIP kommer bl. a att vara ett stort flöde av studenter, startups och kunskap för att fungera optimalt. Identifierade gap:

- Processer inom innovationsstödet för grön näring
- Attraktivitet hos gröna näringar
- Transfer of best practice/ innovationsöverföring mellan branscher
- Tillit mellan aktörer
- Kapitalanskaffning
- Testa idéer i tidigt skede
- Forsknings- och studieresultat till samhället
- *Flöde av studenter, startups och kunskap*

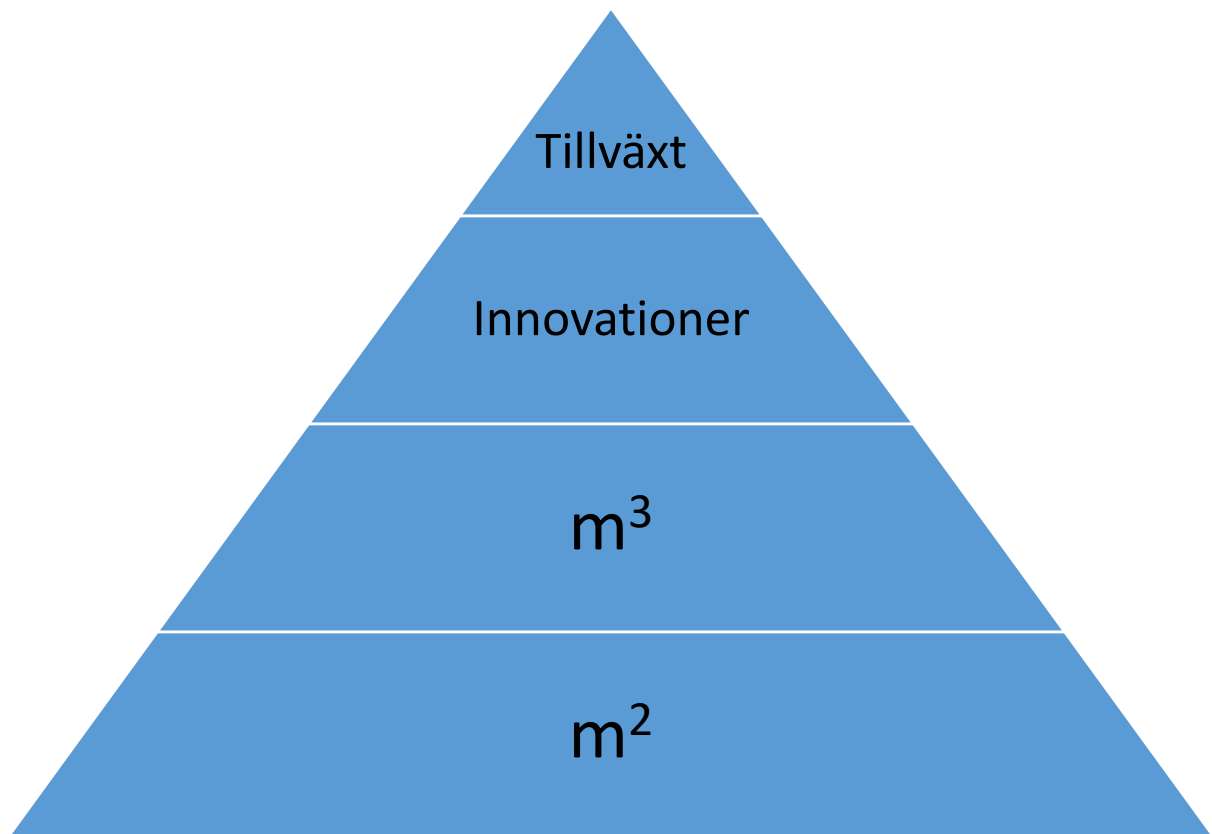
Bilden visar identifierade gap-områden för nyckelaktiviteter för att få till ett bra genomförandeprojekt.

- *Processer inom innovationsstödet för grön näring* – utred vilka processer som finns för överbrygning inom innovationsstödet i Västra Götaland för att ge förutsättningar för optimalt innovationsstöd till startups och SME:er inom gröna näringar.

- *Attraktivitet hos gröna näringar* - fastställ kommunikationsplan med budskap och tonalitet samt aktiviteter för hur projektet ska verka för förändring av attraktivitet hos gröna näringar. Här ingår aktiviteter som knyter ihop studenter, elever och näringen samt hur vi kan göra sektorn intressant för SME:r och startups inom andra näringar.
- *Transfer of best practice/ innovationsöverföring mellan branscher* - tillsätt ett advisory board bestående av nyckelaktörer inom näring och viktiga intressenter för förankring samt att ge inspel på genomförandet. Här ingår frågor om hur transfer of best practice/ innovationsöverföring mellan grön näring och andra branscher kan utvecklas.
- *Tillit mellan aktörer* – Ett visst mått av konkurrenstänkande finns inom alla branscher och förändring tar tid. Det bygger på förtroenden och många gånger personliga möten och en miljö och forum som inspirerar till att våga vara mer inlyssnande, blotta sig lite mer för att kunna dela projektidéer och insikter mellan varandra. Hur kan en innovationsplats bidra till ökad tillit mellan aktörer?
- *Kapitalanskaffning* - Det kan vara svårt att hitta kapital och riskkapitalister som förstår branschen. Här behöver vi undersöka möjligheterna att utveckla ett mer nischat investerarforum för agtech eller andra startups inom grön näring.
- *Testa idéer i tidigt skede* – Det verkar finnas behov för ett gemensamt produktutvecklingslabb för livsmedel. Detta bör utredas. Likväl som behovet av digitala marknads labb. Kanske kan vi lära oss en del av samarbetet med Science Park Skövde och deras framgångar inom spelindustrin.
- *Forsknings- och studieresultat till samhället* – Samhället behöver bli bättre på att ta hand om resultaten från akademien. Hub för student-, elev- och näringslivssamverkan kan vara ett intressant område för unga människor som vill få kontakter inom grön näring.
- *Flöde av studenter, startups och kunskap* -Studenter är viktiga för att transformera och skapa nytt näringsliv. Detta då de kan fungera som nyckelbärare av forskningsnära kunskap till bolag och organisationer. Likaså är koppling till techbolag viktiga, för att de gröna näringarna ska kunna applicera nya teknologier för att vara konkurrenskraftiga. Processer där flödet av kunskap, och dess bärare studenter, forskare, startups, etc är helt avgörande för att skapa en innovativ miljö. Naturliga flöden är generellt enklare att skapa i stora miljöer, där det naturligt rör sig mycket människor, då det ofta räcker att stimulera för att intresse. I mer geografiskt utmanande miljöer där flödena inte är naturliga behöver dessa flöden styras och hanteras på ett tydligare sätt för att vara effektiva och hålla hög kvalitet. En framtida miljö kommer att behöva stimulera, stödja och tydliggöra hur dessa processer ska vara mellan de olika aktörerna i systemet för att vara lyckosam. Här behöver man även se över tidigare Slu-studenter och deras möjliga bidrag i form av alumnverksamhet, mentorskap m m.

Modell för Green Innovation Park Skara

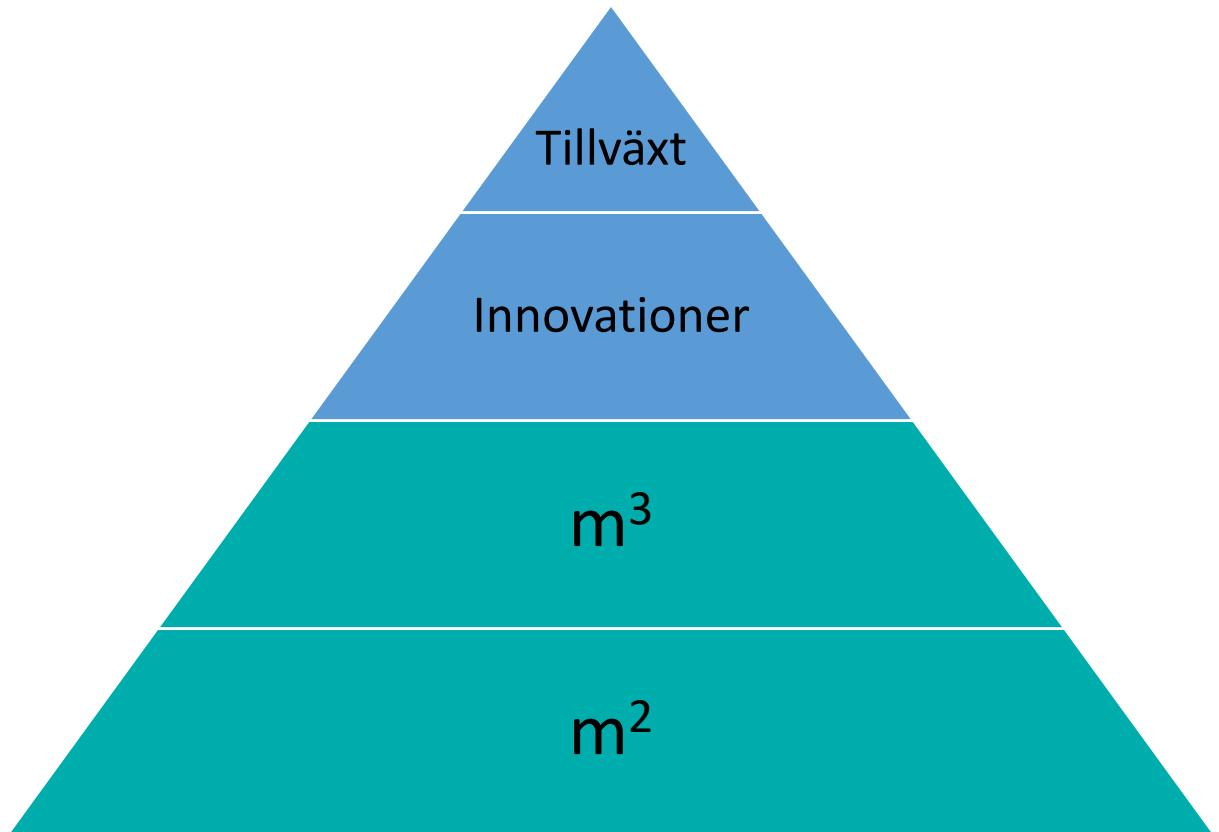
Vid studiebesöket på Agro Food Park i Danmark presenterades en bra modell över hur verksamheten bedrevs där, beskriven under rubriken Agro Food park i text ovan, se även bild nedan. Den bygger på processen för att bidra till utveckling inom gröna näringar och livsmedelsindustri Danmark. Det behövs alltifrån kontorsytor och arbetsplatser= m^2 , inspiration i form av event, kunskapsöverföring från akademien och samverkansprojekt= m^3 , till projekt- och innovationsutveckling = **Innovationer** och att utveckla marknader och tillämpning av nya produkter, tjänster eller processer=**Tillväxt**.

Modell från Agro Food Park Århus, Danmark.

GIP i Skara skulle kunna bidra med delar av det som klustret i Danmark gör

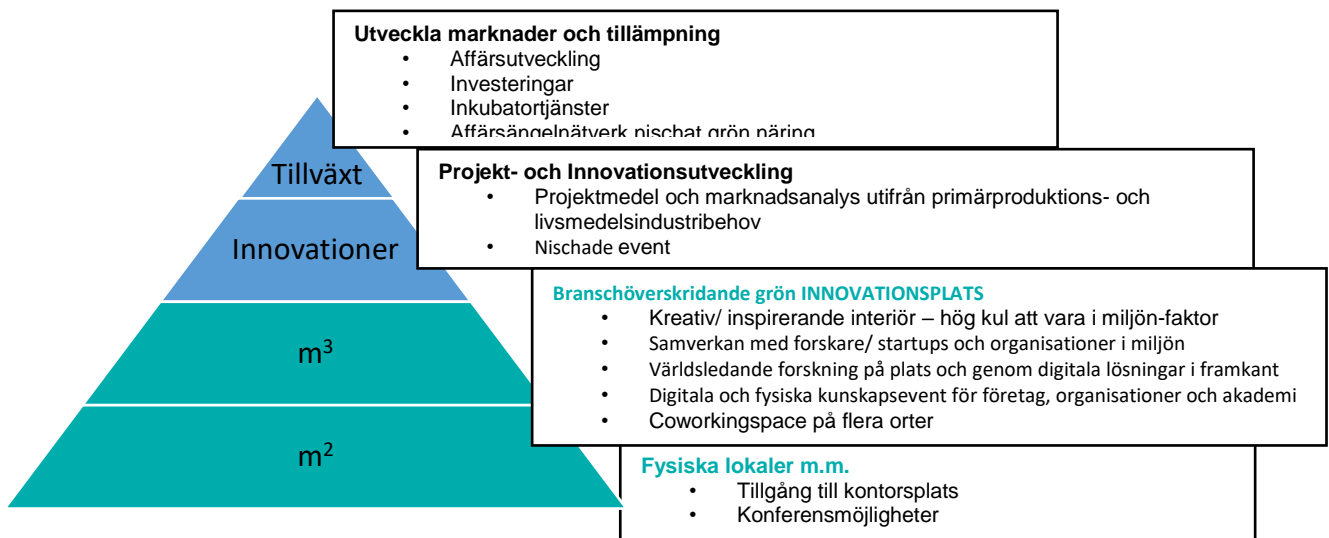
Ingen GIP är, som beskrivits, en exakt kopia av någon annan och bygger på lokal anpassning där m^2 och m^3 nedan utgör grunden för verksamheten. Huvudkonceptet kommer från upplägget i Uppsala där det visat sig fungera mycket väl. I nuläget finns t ex fyra av GIPs medlemsföretag på Ny Tekniks lista över 33 svenska företag som kommer att förändra sina branscher i framtiden.

Grönmarkerat är områden där Green Innovation Park kan bidra.

Tjänsteinnehåll i ett förstärkt kluster där GIP kan bidra

I modellen nedan, grönmarkerat, har vi lagt in delar av tjänsteinnehållet från GIP Uppsala kompletterat med behov som indikeras av de undersökningar som förstudien genomfört.

SWOT Green Innovation Park Skara

Nedan ses utfallet av den SWOT-analys-som genomförts i styrgruppen.

Projektledningen bedömer att förutsättningarna för att etablera en Green Innovation Park är mycket goda, men det finns också frågor som behöver arbetas igenom inför ett genomförandeprojekt.

Målbilden och förväntningarna behöver tydliggöras. Den långsiktiga ambitionen från finansiärer behöver stämmas av mot målbilden. Det behöver också säkerställas att fler större aktörer inom sekundärproduktion ser nyttan av och är med och driver projektet. Tydligare förankring med ett fåtal nyckelaktörer och ytterligare aktörer i hela Västra Götaland (utanför Skaraborg) behövs också.

S Styrkor (Internt)

- Nationellt nätverk i ett existerande koncept
- Tillgång till världsledande forskning
- Stort intresse från privata och offentliga aktörer
- Nationell varumärkesmöjlighet
- Flexibelt koncept
- Fysisk plats – campus
- Flertal testbäddar i närområdet
- Starkt samverkansklimat

O Möjligheter (Externt)

- Sveriges största lantbruks- och stort livsmedelsindustriområde
- Agroväst – hög kompetens, nyckelaktör – unikt för Skara
- Befintliga kompetensstrukturer (SLU, Agroväst, RISE JBV, Länsstyrelsen, HS, LRF, HiS/SPS, m fl)
- Stort intresse från grön näring och samhället – uppdrag från kommun, VGR, Skaraborgs kommunalförbund, undersökningarna
- Koordinering studenter och näringsliv – matchmaking
- Storbolag etablerade i området/ framtidsgårdar
- Bra innovationsklimat men det saknas övergripande processer
- Stort intresse av att aktivt vilja ta del av och bidra
- Timing i samhället – stort fokus på gröna näringar: bl a hållbarhetsomställningen, självförsörjning (krig, pandemi)
- Transfer of best practice/ innovationsöverföring mellan branscher

W Svagheter (Internt)

- Lågt Student- och elevflöde
- Ej färdig målbild
- Finansiering/ långsiktig affärsplan
- Otillräcklig förankring inför projektstart
- Många fastighetsägare
- Fysiska platsen – campus
- Campus inte sammanlänkat
- Resmöjligheter till Skara
- Tvärvetenskaplig forskningsmiljö i f h till andra SLU-miljöer

T Hot (Externt)

- Långsiktighet från "finansiärer"
- Stora sekundärproduktions-aktörer behöver vara med och driva tydligt
- Rivalitet/ konkurrens i gröna näringar
- Brist på samsyn förståelse/ förankring
- Får inte med hela Västra Götaland
- Överetablering av klusterbildningar/ kompetenskonkurrens
- Avsaknad av engagemang – alla bidrar inte
- Ifrågasättande av platsen
- Splittrande faktor

Resultat utifrån mål och delmål

Förstudien ska genomföra en bred och välbeskrivande kartläggning över aktörer och förutsättningar för en framgångsrik etablering av en GIP, i Skara och hur den kan bidra till att stärka konkurrenskraften för SME-företag inom gröna näringar i Skaraborg. Förstudien ska mynna ut i ett beslutsunderlag för att kunna gå vidare med ett genomförandeprojekt för en etablering av en GIP Skara.

Delmål

1. Hur ser en optimal mix av samverkanspartners ut och hur kan de tillsammans utforma ett konsortium med ambitionen att söka medel för ett genomförandeprojekt?

Förstudiens svar: Projektledningen ser en grupp samverkanspartners från innovationssystemet kompletterat med ett advisory board. Ett advisory board bör ha representation från olika företag och organisationer som är verksamma inom området och med förankring i hela Västra Götaland. Förstudien har inte identifierat namngivna företag och organisationer gällande samverkanspartners eller ett advisory board. Se även svar under delmål 4.

2. Vilka A. nyckelaktiviteter ingår i planen för ett genomförandeprojekt och hur kan GIP B. långsiktigt finansieras?

Förstudiens svar på nyckelaktiviteter 2A:

Förstudien har identifierat ett antal gap som behöver kompletteras, analyseras mer samt förankras (enligt delmål 4). Delar av dessa gap bedömer projektledningen kommer att vara nyckelaktiviteter för att få till ett bra genomförandeprojekt (se ovan under rubriken Analys/ Underlag för gap-analys).

Förstudiens svar på långsiktig finansiering 2B:

Grundfinansieringen behöver komma från lokala/ regionala aktörer som är verksamma här och värnar om Skaraborg och Västra Götaland. Förstudien ser ett intresse från ett antal aktörer från såväl offentligt som privat håll och dessa kommer delar av styrgruppen att fortsätta dialogen med.

3. På vilket sätt kan befintliga lokaler användas på kort sikt samt hur kan campusområdet i Skara vidareutvecklas över tid?

Förstudiens svar på lokal- och områdesfrågor på A. kort och B. längre sikt

Under förstudien har dialogmöten genomförts där samtliga fastighetsägare på området har deltagit. Fastighetsägarna är Sveriges Lantbruksuniversitet, Samhällsbyggnadsbolaget samt Centrumbostäder. En workshop med rundvandring har genomförts i lokaler och yttre miljöer på campusområdet. I denna workshop analyserades även befintliga detaljplaner samt ny detaljplan för del av området för att säkerställa att det inte föreligger planmässiga hinder för utveckling av området.

Utefter workshopen samt dialogmöte med fastighetsägarna så har idéskisser har tagit fram som både visar exempel på hur området kan utvecklas i befintliga lokaler samt mer visionärt på längre sikt.

I intervjuer som genomförts inom förstudien (kvalitativa) så har behovet av test- och demonstrations miljöer exempelvis i form av labb och testbäddar identifierats. Detta kan hanteras både på kort- och lång sikt inom befintliga lokaler eller utveckling vid behov på längre sikt. Hur detta ska ske och vilket behov som föreligger bör utredas vidare.

- Campusområdet
1. Smedjan
 2. Forskningshuset
 3. Green Tech Park
 4. Brogården
 5. Veterinärverksamhet
 6. Etableringsyta (mark)
 7. Etableringsyta (lokal)
 8. Idéskiss mötesplats/torg

- Befintlig verksamhet
1. Kontor/konferens/möten
 2. Kontor/lab
 3. Kontor/möten
 4. Utbildningslokaler /lager/etableringsyta (lokal)
 5. Veterinärverksamhet
 6. Grönområde
 7. Lärcentrum
 8. Grönområde

ÖVERSIKTSPLAN
SLU CAMPUS
SKARA
22-10-10
Landslagshuset

3A Kort sikt:

Kort sikt avser i detta fall 1-3 år från förstudiens genomförande. Under denna tid finns goda förutsättningar att sammanlänka det befintliga ekosystemet på campusområdet genom gestaltning, ljussättning, växtlighet samt skapande av gemensamma ytor för en yttre miljö som är mer sammanhållen och som minskar barriärer mellan hus och verksamheter.

3B Längre sikt:

Med längre sikt menas här 3-10 år från förstudiens genomförande. Förstudien visar att det inte finns planmässiga hinder för fysisk tillväxt, ändrade användningsområden av lokaler samt vidareutveckling av området. Inom området finns etableringsytor i form av mark och lokaler vilka tas i anspråk vid behov.

4. På vilket sätt skapas en tydlig accept och stöd från intressenterna i förstudierapporten?

Förstudiens svar: Genom hela upplägget med studiebesök, benchmark med andra innovationshubar, workshops, informationstillfällen, kvalitativa och kvantitativa intervjuer samt presentation av förstudierapporten med efterföljande frågestunder har vi arbetat för att förankra resultatet och få en tydlig accept på förstudierapporten.

Intresset för förstudien är mycket stort och engagerar många och har fått god accept inte minst från SME-företag och många offentliga aktörer. Flera intressenter ser ett större projekt framför sig än vad som var den ursprungliga tanken med förstudien. För att få till ett starkt genomförandeprojekt bedömer projektledningen att det behövs mer tid till förankring och anpassning för att långsiktigt hitta rätt målbild och innehåll. Förstudien visar också ett beroende mellan delmålen och att delmål fyra behöver uppfyllas för att övriga delmål ska

nås. Projektledningen rekommenderar fortsatt arbete med en kompletterande del, med annan finansiering, efter förstudien för att få fram en tydligare målbild. Målbilden behöver anpassas och förankras bättre med ett fåtal nyckelintressenter samt att det tydligt framgår att en GIP ska förstärka och komplettera befintliga strukturer och organisationer i innovationssystemet. Det är projektledningens uppfattning att innehållet i förstudien kommer att ligga till grund för en stark ansökan för finansiering av ett genomförandeprojekt på sikt.

Svar på förväntat resultat:

1. Rapportens innehåll ska bidra till en stark ansökan för finansiering av genomförandeprojektet för etablering av Green Innovation Park och revitalisering av en grön innovationsnod i Skara.
Det är projektledningens s uppfattning att innehållet kommer att ligga till grund för en stark ansökan för finansiering av ett genomförandeprojekt på sikt.
2. Projektet ska ena intressenter i ett genomförandeprojekt och stärka pågående satsningar och innovationsinitiativ inom grön näring i Skaraborg.
Det är projektledningens uppfattning att rapporten med en kompletterande del kommer att ena nyckelintressenter och stärka pågående satsningar och innovationsinitiativ.
3. Kommunikationen om projektet ska skapa intresse bland aktörer inom grön näring i Västsverige.
Det är projektledningens s uppfattning att kommunikationen runt förstudien har skapat ett intresse bland aktörer inom grön näring. Det visades tydligt vid presentationen av förstudie GIP Skara den 29:e november när 70 aktörer var på plats i Skara och runt 10-talet aktörer deltog digitalt.
4. Projektet ska understryka innovation inom grön näring som ett styrkeområde för Skara och Skaraborg där det finns stor framtidspotential. Viktigt för lokal/ regional självkänsla.
Undersökningarna visar att intressenterna uppfattar att innovationsklimatet inom grön näring i Skaraborg är bra och att en betydande andel av respondenterna anser att det finns mer att göra för att stärka detta. I kommunikationen runt förstudien har innovation inom grön näring varit en bärande del.

Positiva utfall av förstudien

Förstudien kartlägger och får till en väl sammansatt och engagerad grupp med samverkanspartners

Projektledningen bedömer att delar av denna grupp av samverkanspartners finns på plats, men som beskrivs i svaret på delmål 4 ovan behövs ytterligare en kompletterande del efter förstudien för att anpassas och förankras bättre med ett fåtal nyckelintressenter.

Förstudien identifierar nyckelaktiviteter som kan utgöra basen för en trovärdig plan för ett genomförandeprojekt samt en väl förankrad långsiktig idé om finansiering

Projektledningen bedömer att ett antal av nyckelaktiviteterna är identifierade och att det finns en

långsiktig idé om finansiering, men som beskrivs i svaret på delmål 4 ovan behövs ytterligare en kompletterande del efter förstudien för att anpassa och förankra bättre med ett fåtal nyckelintressenter innan ansökan till ett genomförandeprojekt kan påbörjas.

Förstudien kartlägger och får till en bra plan över lokalfrågan på kort och lång sikt

Projektledningen bedömer att det finns goda förutsättningar att utveckla befintliga lokaler samt yttre ytor på campusområdet för att förstärka och sammanlänka det befintliga ekosystemet. Detta kan ske genom gestaltning, ljussättning, växtlighet samt skapande av gemensamma ytor för en yttre miljö som är mer sammanhållen och som minskar barriärer mellan hus och verksamheter.

Projektledningen ser också att de behov av test- och demonstrationsmiljöer som framkommit i intervjuer kan hanteras och tillgodoses både på kort- och lång sikt inom befintliga lokaler eller utveckling av etableringsytor. Hur detta ska ske och vilket behov som föreligger bör utredas vidare. Förstudien visar att det inte finns planmässiga hinder för fysisk tillväxt samt vidareutveckling av området. Inom området finns etableringsytor i form av mark och lokaler vilka tas i anspråk vid behov.

Intressenterna involveras, är engagerade och bidrar till att få fram en bra förstudierapport

Så gott som alla planerade aktiviteter har genomförts. Projektledningen bedömer att informationen om förstudien nått ut till en stor del av intressenterna genom olika möten, aviseringsbrev runt de olika undersökningarna, posters och information på webben samt förstudiens presentation med tre planerade uppföljningsmöten. I flera av mötena har det arrangerats längre eller kortare workshops med möjligheter till dialog runt förstudien. Många intressenter har visat på ett stort engagemang och många goda tankar har blivit en del av förstudien. Detta visar sig inte minst i undersökningarna där många intressenter engagerat sig och bidragit med värdefulla svar.

Förstudiens samlade intryck och nästa steg

Projektledningens samlade intryck är att intresset för förstudien är mycket stort och engagerar många och har fått god accept inte minst från SME-företag och många offentliga aktörer. Flera intressenter ser ett större projekt framför sig än vad som var den ursprungliga tanken med förstudien. För att få till ett starkt genomförandeprojekt bedömer projektledningen att det behövs mer tid till förankring och anpassning för att långsiktigt hitta rätt målbild och innehåll. Förstudien visar också ett beroende mellan delmålen och att delmål fyra behöver uppfyllas för att övriga delmål ska nås. Projektledningen rekommenderar fortsatt arbete med en kompletterande del, med annan finansiering, efter förstudien för att få fram en tydligare målbild. Målbilden behöver anpassas och förankras bättre med ett fåtal nyckelintressenter samt att det tydligt framgår att en GIP ska förstärka och komplettera befintliga strukturer och organisationer i innovationssystemet. Det är projektledningens uppfattning att innehållet i förstudien kommer att ligga till grund för en stark ansökan för finansiering av ett genomförandeprojekt på sikt.